

CONV 357/02

WG VI 17

RAPPORT

från:	Ordföranden för arbetsgrupp VI för ekonomisk styrning
till:	Konventsledamöterna
Ärende:	Slutrapport från arbetsgrupp VI för ekonomisk styrning

I. INLEDNING

Arbetsgruppen för ekonomisk styrning har systematiskt behandlat alla frågor som ingår i dess mandat. Dessa kan indelas i tre huvudgrupper: monetär politik, ekonomisk politik och institutionella frågor (se CONV 76/02). Under arbetets gång har arbetsgruppen haft utfrågningar av W. F. Duisenberg, ECB:s ordförande, kommissionsledamöterna Pedro Solbes och Anna Diamantopoulou, Johnny Åkerholm, ordförande i Ekonomiska och finansiella kommittén och professor Maria João Rodrigues, rådgivare åt den portugisiska regeringen.

Arbetsgruppen har i sitt arbete utgått från antagandet att konventet skall besluta att utarbeta ett grundläggande konstitutionellt fördrag. Den har därför tittat på vad som skulle kunna ingå i ett sådant fördrag, utan att utesluta andra frågor som kanske skulle vara mindre lämpade för ett konstitutionellt fördrag eller kanske inte kräva någon ändring alls av fördraget. När arbetsgruppen utarbetade denna rapport tog den särskilt hänsyn till följderna av utvidgningen.

* * * * *

II. ALLMÄNT

1. Arbetsgruppen rekommenderar att unionens ekonomiska och sociala mål tas med i ett nytt konstitutionellt fördrag. Texten till det konstitutionella fördraget bör utformas på ett rationellt, övergripande och välavvägt sätt, på grundval av den nuvarande artikel 2 i EU-fördraget och de nuvarande artiklarna 2, 3 och 4 i EG-fördraget.

Några av arbetsgruppens medlemmar betonade att det är viktigt att ta med en hänvisning till hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Andra tycker att det är viktigare att framhäva full sysselsättning, social och territoriell sammanhållning, sociala och territoriella framsteg samt en bättre balans mellan konkurrens och allmännyttiga tjänster i en social marknadsekonomi.

Arbetsgruppen är dock överens om att frågan om huruvida ytterligare ekonomiska och sociala mål och kompetenser skall införas bör diskuteras vid ett plenarmöte i konventet.

2. Arbetsgruppen rekommenderar att man behåller den nuvarande strukturen, som innebär att gemenskapen har exklusiv behörighet när det gäller den monetära politiken inom euroområdet, som förs av ECB enligt de befogenheter som ECB ges i det befintliga fördraget, och att medlemsstaterna har behörighet när det gäller den ekonomiska politiken.

Med hänsyn till att medlemsstaternas ekonomiska politik betraktas som en fråga av gemensamt intresse (artikel 99 i EG-fördraget), vilket framgår av att det finns ett antal regler på gemenskapsnivå, är arbetsgruppen emellertid också enig om att det finns ett behov av bättre samordning mellan medlemsstaternas ekonomiska politik.

Några av arbetsgruppens medlemmar anser att man för att garantera ekonomisk tillväxt, full sysselsättning och social sammanhållning även bör låta den makroekonomiska politiken ingå i unionens och medlemsstaternas delade befogenheter.

3. Arbetsgruppen diskuterade huruvida dialogen med arbetsmarknadens parter som arbetsmetod bör nämnas i det konstitutionella fördraget. Det var den allmänna uppfattningen att denna typ av dialog kan spela en positiv roll på europeisk nivå på vissa ekonomiska och sociala områden. Arbetsgruppen anser dock att denna fråga får konsekvenser som överskrider dess mandat och därför bör diskuteras av hela konventet.

III. DEN MONETÄRA POLITIKEN

Många av arbetsgruppens medlemmar anser att Europeiska centralbankens uppgifter, mandat och stadga bör behållas oförändrade och inte påverkas av några nya fördragsbestämmelser. Några anser dock att dess mandat bör utvidgas till att även omfatta tillväxt- och sysselsättningsmålen.

Arbetsgruppen diskuterade även ECB:s ansvarsskyldighet och öppenhet. Några anser att det finns utrymme för att förbättra ECB:s ansvarsskyldighet och har bl.a. framfört idéer om att förbättra ECB:s rapportering till Europaparlamentet, ge Europaparlamentet en större roll vid utnämningen av ledamöter i ECB:s styrelse och att göra offentliggörandet av ECB:s protokoll obligatoriskt. Andra anser att ECB redan har visat att det vill verka för ökad öppenhet och menar därför att det inte behövs några ändringar.

Arbetsgruppen är överens om att det med tanke på utvidgningen är viktigt att ändra artikel 10.2 i ECB:s stadga om arbetsmetoderna för ECB:s råd och uppmanar ECB och/eller kommissionen att tillämpa bemyndigandeklausulen i Nicefördraget för att föreslå ändringar av artikel 10.2 i ECB:s stadga så snart som Nicefördraget träder i kraft.

IV. DEN EKONOMISKA POLITIKEN

Eftersom det är viktigt att den ekonomiska politiken samordnas, anser arbetsgruppen att denna samordning bör förstärkas. Medlemsstaternas åtagande att följa beslut som fattas inom ramen för samordning på europeisk nivå bör därför förstärkas, särskilt genom en ökad inriktning på genomförande och genom att man ser till att de nationella parlamenten engageras i sådana åtaganden. Arbetsgruppen anser dock att frågan om hur de nationella parlamenten skall engageras framför allt berör de enskilda medlemsstaterna och därför inte bör ingå i det konstitutionella fördraget.

Arbetsgruppen stöder slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona om att de olika samordningsprocesserna skall rationaliseras. För att Lissabonstrategin skall genomföras rekommenderar gruppen att ytterligare insatser görs för att synkronisera och förenkla dessa processer.

1. Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken

Arbetsgruppen anser att de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken är det viktigaste instrumentet för att stödja samordningen av den ekonomiska politiken, eftersom den ekonomiska politiken anses vara en fråga av allmänt intresse. Några av arbetsgruppens medlemmar anser att detta kan säkerställas på ett bättre sätt genom att kommissionen får rätt att lämna formella förslag i stället för en rekommendation. Andra anser att det skulle leda till att medlemsstaternas egenansvar för riktlinjerna minskas och vill därför behålla de befintliga förfarandena.

När det gäller genomförandefasen anser några medlemmar i arbetsgruppen att de första varningarna beträffande genomförandet bör utfärdas direkt av kommissionen till den berörda medlemsstaten. Röstning om genomförandebeslut bör ske på grundval av ett kommissionsförslag och den berörda medlemsstatens företrädare bör inte få rösta. Andra vill att det nuvarande systemet skall behållas.

Arbetsgruppen anser att Europaparlamentet bör höras om utkastet till allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken.

2. Stabilitets- och tillväxtpakten

Arbetsgruppen anser att medlemsstaternas samordning i budgetfrågor och finansiella frågor i syfte att uppnå monetär stabilitet som en grund för sund ekonomisk politik är av mycket stort allmänintresse.

Arbetsgruppen vill ändra fördragsbestämmelserna om förfaranden vid alltför stora underskott (artikel 104) så att kommissionen skall kunna utfärda de första varningarna om alltför stora underskott direkt till den berörda medlemsstaten. Några medlemmar anser att rådet i de efterföljande stadierna bör fatta beslut med kvalificerad majoritet på grundval av ett kommissionsförslag, men den berörda medlemsstaten skall alltid uteslutas från röstningen.

Arbetsgruppen anser att stabilitets- och tillväxtpakten är ett politiskt instrument för att genomföra ovannämnda fördragsbestämmelser och därför även fortsättningsvis bör ligga utanför det konstitutionella fördraget. Några föreslår dock att underskottskriterierna bör beakta strukturella element samt den "gyllene regeln" om offentliga investeringar.

3. Den öppna samordningsmetoden

Arbetsgruppen anser att den öppna samordningsmetoden har visat sig vara ett användbart instrument på politikområden där det inte finns några kraftfullare samordningsinstrument.

Det finns ett brett stöd inom arbetsgruppen för att av tydlighetsskäl i det konstitutionella fördraget ta med de grundläggande målen, förfarandena och gränserna för den öppna samordningsmetoden, där Europaparlamentet och Europeiska kommissionen också bör spela en roll. Detta bör emellertid ske på ett sätt som inte skadar metodens flexibilitet (som är en av dess största fördelar) och får inte leda till att gemenskapens förfaranden eller politik ersätts eller kringgås. Arbetsgruppen rekommenderar en bestämmelse om en omfattande samrådsprocess, särskilt med arbetsmarknadens parter. Några av arbetsgruppens medlemmar anser dock att den öppna samordningsmetodens informella karaktär skulle bevaras bättre om metoden hålls utanför fördraget.

4. Beskattning

Arbetsgruppen rekommenderar att unionens befogenheter på skatteområdet enligt artiklarna 93, 94 och 175 i EG-fördraget bör behållas.

Majoriteten av arbetsgruppens medlemmar är överens om att en del ändringar bör göras i de befintliga förfarandena för beslutsfattande för att underlätta framsteg inom skattepolitiken. Målet med dessa ändringar bör inte vara att fastställa enhetliga skatter och inte heller beröra person- och egendomsbeskattning. Målet bör i stället vara att sörja för tillräcklig tillnärmning av skattesatser, miniminormer och beskattningsunderlag inom indirekt beskattning och företagsbeskattning för att säkerställa att den inre marknadens funktion inte påverkas av skadlig skattekonkurrens eller allvarliga snedvridningar av den interna handeln.

Dessa medlemmar rekommenderar följande ändringarna:

- a) Det skall upprättas en klar och entydig, uttömmande förteckning över särskilda åtgärdsstyper, där röstning med kvalificerad majoritet bör tillämpas av praktiska och logiska skäl som sammanhänger med en väl fungerande inre marknad, områden som direkt påverkar de grundläggande friheterna, eller på vilka sådana åtgärder kan vara väsentliga för hållbar utveckling.

- b) Det skall uttryckligen anges att de särskilda åtgärder som antas genom röstning med kvalificerad majoritet inte direkt eller indirekt får påverka andra skattepolitiska områden, särskilt person- och egendomsbeskattning.

Några av arbetsgruppens medlemmar vill se en större utvidgning av röstning med kvalificerad majoritet på detta område. Andra meddelar att de inte kan godta någon sådan utvidgning och föredrar att enhällighet fortsätter att gälla för alla beslut om beskattning.

5. Finansmarknaderna

Arbetsgruppen noterar att rekommendationerna i Lamfalussy-rapporten om förenkling av regleringen av värdepappersmarknaderna har genomförts, och att det kan finnas ett behov av tillämpa dem även på andra finansiella sektorer och av att införa lämpliga bestämmelser i fördraget. Den instämmer i att en riktig bedömning av dessa åtgärder endast kan göras om man har tillräckliga erfarenheter.

Arbetsgruppen noterar dock att frågan om sekundärlagstiftning på detta område ger upphov till övergripande spörsmål när det gäller kommittéförfarandet, t.ex. Europaparlamentets roll, vilka överskrider arbetsgruppens mandat och därför bör tas upp av andra arbetsgrupper. Några medlemmar anser att artikel 202 i fördraget bör ändras så att Europaparlamentet får formell återkallanderätt inom ramen för Lamfalussy-förfarandet.

V. INSTITUTIONELLA FRÅGOR

1. Arbetsgruppen anser att eurogruppen har en viktig roll när det gäller att underlätta diskussionerna mellan de deltagande länderna, och att den kommer att bli ännu viktigare efter utvidgningen, eftersom medlemskapet i gruppen under en övergångsperiod inte längre kommer att företräda en stor majoritet av medlemsstaterna. Arbetsgruppen anser därför att det inte bör vidtas några åtgärder som skulle hindra möjligheten till informella diskussioner mellan eurogruppens finansministrar, ECB och kommissionen.

Några av arbetsgruppens medlemmar medger att det finns ett behov av att behålla eurogruppen som ett informellt diskussionsforum, men anser att beslut som uteslutande rör euroområdet bör fattas av Ekofinrådet, som endast omfattar de deltagande medlemsstaterna, och att fördraget bör ändras i enlighet härmed. Andra stöder att det nuvarande systemet skall fortsätta.

2. Arbetsgruppen är överens om att de nuvarande informella arrangemangen (som återspeglar det faktum att bestämmelserna i artikel 111.4 i EG-fördraget inte har genomförts) för att företräda euroområdet i internationella organisationer bör effektiviseras.

Några medlemmar anser att detta skulle kunna uppnås genom bättre samordning. Andra vill gå ännu längre, även om det erkänns att den typ av representation som krävs delvis kan bero på den internationella organisationen. De finns olika åsikter i arbetsgruppen; en del vill att denna roll huvudsakligen skall innehas av ordföranden för eurogruppen, medan andra föredrar att man genom att införa en bemyndigandeklausul i fördraget följer praxis på det handelspolitiska området och anförtror denna uppgift åt kommissionen.

=====